

ZMIANY W JELICIE KARPI (*CYPRINUS CARPIO* L.) SPOWODOWANE OBECNOŚCIĄ *CYSTICERCUS DILEPIDIS CAMPYLANCISTROTAE* (AUBERT)

ZBIGNIEW JARA, WITOLD OLECH

Zakład Ichtiopatologii Wydz. Wet. WSR, Wrocław

Jak już informowano poprzednio (Jara 1961) oraz jak wynika z badań referowanych równocześnie w drugim doniesieniu, opisywany pasożyt umiejscawia się u karpia przede wszystkim w woreczku żółciowym. Zgodnie zresztą także z poprzednim doniesieniem (Jara, 1961) oraz zgodnie z danymi z piśmiennictwa (Markiewicz, 1951) autorzy znajdowali opisywanego pasożyta również w jelicie, albo przymocowanego do błony śluzowej przy pomocy haków i przysawek, albo tkwiącego w całości pod jej powierzchnią. W pierwszym przypadku błona śluzowa doznawała mechanicznych uszkodzeń i ulegała wyraźnemu przekrwieniu, w drugim — miejsca usadowienia pasożytów przedstawiały się w postaci szarobiałych, płaskich guzków o średnicy 1-2 mm, z wyraźnym zaczerwienieniem na szczycie i z nastrzykaniem drobnych naczyń krwionośnych w najbliższym otoczeniu. Zarówno guzki, jak i pasożyty przyczępione do powierzchni błony śluzowej znajdowano wyłącznie w przednim odcinku jelita, tworzącym u karpia za ujściem woreczka żółciowego wyraźne rozszerzenie. Wycinki jelita z opisanymi guzkami poddano badaniu histologicznemu. Utrwalano je bądź to w 5-procentowej formalinie, bądź to w płynie Carnoya lub Stieva. Skrawki grubości 5 mikronów barwiono albo hematoksyliną-eozyną, albo metodą Pappenheima, albo metodą azan wg Heidenhaina.

W wyniku przeprowadzonych badań ustalono, że pasożyt nie jest zamknięty w otoczce łącznotkankowej i nie wywołuje widocznego nacieku komórkowego, doprowadza natomiast do wyraźnego przekrwienia w najbliższym sąsiedztwie, do (mechanicznego) uszkodzenia naczyń i licznych wynaczynień krwi. W kilku preparatach obserwowano ślady dość rozległego uszkodzenia nabłonka u nasady wybujałości błony śluzowej

otaczającej pasożyta. Być może oznaczało ono miejsce jego wniknięcia pod nabłonek. Oglądane obrazy przemawiają bowiem za tym, że pasożyt wnika aktywnie w błonę śluzową, a nie zostaje, przynajmniej w pierwszej fazie inwazji, przez nią obrastany. W ogóle zresztą obserwowane guzki przedstawiają w większym stopniu uwypuklenia błony śluzowej przez pasożyta aniżeli jej przerost. W mniejszych rozmiarach guzków znajdowano po jednym, w większych po 2-3 pasożyty. W jednym przypadku stwierdzono ich aż 4. Z reguły leżały one pojedynczo, poprzedzielane pasmami tkanki żywiciela, a tylko w ostatnim przypadku 2 osobniki leżały tuż przy sobie. W przekrojach przez główkę pasożyta obserwowano niejednokrotnie w przyssawkach wessaną w postaci klinu tkankę żywiciela. Na podstawie długości znajdujących w guzkach pasożytów można je uznać za formy młode.

Jak wynika z dokonanych dotychczas obserwacji, w woreczkach żółciowych w przeciwieństwie do jelita, nie spotyka się pasożytów zamkniętych w całości pod nabłonkiem. Natomiast podobnie jak przy inwazjach woreczka opisane zmiany w jelicie również nie mają uchwytne ujemnego wpływu na kondycję i przyrosty wagowe ryb.

Adres autorów:
Wrocław, Norwida 31

CHANGES IN THE INTESTINE OF CARP (*CYPRINUS CARPIO* L.) CAUSED
BY *CYSTICERCUS DILEPIDIS CAMPYLANCISTROTAE* (AUBERT)

by

Z. JARA, W. OLECH

Changes occurring in the intestine of *Cyprinus carpio* L. are described as a result of the attachment of *Cysticercus dilepidis campylancistrotae* (Aubert) both to the mucous membrane and beneath its surface. In the latter case, histologic method were used for examination. It had been found that the parasite is not enclosed by the connective capsule and does not give rise to any appreciable cell infiltrate, but it leads to marked congestion and mechanical damage to blood vessels; single nodules contained occasionally 2-3 parasites: mostly, they were separated by the host tissues. The authors believe that the described intestinal changes have no seizable adverse influence on the condition and body weight increase of fishes.